

ZAKON O ENERGIJSKOJ EFIKASNOSTI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

(1) Ovim zakonom uređuju se: energetska efikasnost u krajnjoj potrošnji čije je povećanje djelatnost od općeg interesa, donošenje i provođenje planova za unapređenje energetske efikasnosti, mjere za poboljšanje energetske efikasnosti uključujući energetske usluge i energetske audite, obaveze javnog sektora, obaveze velikih potrošača, prava i obaveze krajnjih potrošača, uključujući javni, stambeni i komercijalni sektor u pogledu primjene mjera energetske efikasnosti, način finansiranja poboljšanja energetske efikasnosti i druga pitanja od značaja za energetska efikasnost u Federaciji Bosne i Hercegovine.

(2) Ovaj zakon se ne primjenjuje na energetska efikasnost u postrojenjima za proizvodnju, prijenos, distribuciju i transformaciju energije.

Član 2.

(Svrha)

Svrha ovog zakona je da se ostvare ciljevi održivog energetskog razvoja: smanjenje negativnih uticaja na okoliš, povećanje sigurnosti snabdijevanja energijom, zadovoljavanje potreba za energijom krajnjih potrošača i ispunjenje međunarodnih obaveza koje je preuzela Bosna i Hercegovina u pogledu smanjenja emisija gasova staklene bašte primjenom mjera energetske efikasnosti u krajnjoj potrošnji.

Član 3.

(Definicije)

Za potrebe ovog zakona primjenjuju se sljedeće definicije:

- 1) „Agencija za energetska efikasnost“ je pravno lice nadležno za obavljanje stručnih poslova s ciljem unapređenja uvjeta i mjera za racionalnu upotrebu i štednju energije i energenata uključujući i povećanje energetske efikasnosti korištenja energije u svim sektorima potrošnje energije.
- 2) „Certifikat o energetska efikasnosti“ (Certifikat) znači potvrda kojom se označava energetska efikasnost zgrade ili dijela zgrade.
- 3) „Daljinsko grijanje“ ili „daljinsko hlađenje“ je distribucija termalne energije u obliku pare, vruće vode ili ohlađene tečnosti od centralnog proizvodnog izvora kroz mrežu do većeg broja zgrada ili mjesta s ciljem grijanja ili hlađenja prostora ili za procesno grijanje ili hlađenje.
- 4) „Detaljna studija izvodljivosti“ je pregled koji se obavlja s ciljem utvrđivanja:

- a) analize potreba za energijom, odnosno analize potrošnje energije ugovorenog objekta (objekata) u početnom periodu;
- b) identifikacije predloženih mjera energijske efikasnosti;
- c) potencijalne energijske i finansijske uštede vrednovane za svaku mjeru energijske efikasnosti i
- d) vrijednosti potrebne investicije za svaku mjeru energijske efikasnosti čiji su rezultati sadržani u ugovoru o energijskom efektu.
- 5) „Direktan uticaj“ je uticaj proizvoda koji stvarno troše energiju za vrijeme upotrebe.
- 6) „Distribucija“ znači transport električne energije putem srednjenaponskog i niskonaponskog distributivnog sistema, transport prirodnog gasa putem niskotlačnog distributivnog sistema i transport toplotne energije putem toplovodnog distributivnog sistema s ciljem isporuke kupcima, ali ne uključuje snabdijevanje.
- 7) „Distributer energenata“ je pravno ili fizičko lice čija je djelatnost distribucija energenata s ciljem isporuke energenata krajnjem korisniku i distributivnim stanicama koje energente transportuju do krajnjeg korisnika. Ova definicija ne uključuje operatore distributivnih sistema iz tačke 35) ovog člana.
- 8) „Distributer proizvoda koji koriste energiju“ je trgovac na malo ili drugo pravno ili fizičko lice koje prodaje, izdaje, nudi kupovinu na otplatu ili predstavlja proizvode koji koriste energiju krajnjim korisnicima.
- 9) „Društvo za energijske usluge“ (u daljnjem tekstu: ESCO) je pravno lice koje pruža energijske usluge na osnovu ugovora o energijskom efektu, ili drugog odgovarajućeg ugovora prilikom vršenja energijskog audita, projektiranja, građenja, stručnog nadzora nad građenjem, rekonstrukcije, održavanja objekata, kao i upravljanja i nadzora nad potrošnjom energije te pritom prihvata finansijski rizik.
- 10) „Eko-dizajn“ je skup uvjeta koji se odnose na sistemsku integraciju ekoloških aspekata u dizajn proizvoda za vrijeme njihove upotrebe, a s ciljem smanjivanja sveukupnog negativnog uticaja proizvoda na okoliš.
- 11) „Energijaska efikasnost zgrada“ znači izračunata ili izmjerena količina energije potrebna za zadovoljavanje potražnje za energijom povezanoj sa tipičnom upotrebom zgrade koja, između ostalog, uključuje i energiju koja se koristi za grijanje, hlađenje, ventilaciju, zagrijavanje tople vode i rasvjetu.
- 12) „Energijaska efikasnost“ je odnos između potrošene energije i ostvarenog efekta u uslugama, robi ili energiji.
- 13) „Energijaska usluga“ je fizička korist, prednost ili dobro dobijeno iz kombinacije energije sa energijski efikasnom tehnologijom i/ili djelovanjem, koja može uključivati rad, održavanje i kontrolu potrebnu za pružanje te usluge, koja se isporučuje na bazi ugovora i za koju je dokazano da, u uobičajenim okolnostima, dovodi do poboljšanja energijske efikasnosti koja se može verifikovati i izmjeriti ili procijeniti i/ili do ušteda primarne energije.

14) „Energijski audit“ je dokumentovani postupak za sticanje odgovarajućih saznanja o postojećoj potrošnji energije zgrade i energijskim karakteristikama zgrade, dijela zgrade ili skupine zgrada koje imaju zajedničke energetske sisteme, tehnološkog procesa i/ili industrijskog postrojenja i ostalih objekata, privatnih ili javnih usluga za utvrđivanje i određivanje isplativosti primjene mjera za poboljšanje energijske efikasnosti te izradu izvještaja sa prikupljenim informacijama i predloženim mjerama.

15) „Energetski subjekt“ je fizičko ili pravno lice koje obavlja djelatnost proizvodnje, prijenosa, distribucije ili snabdijevanja energijom.

16) „Energija“ znači svi oblici komercijalno raspoložive energije (električna energija, prirodni gas, ukapljeni prirodni gas, ukapljeni naftni gas, sva goriva za grijanje i hlađenje, ugalj, treset, biomasa i gorivo za prijevoz - isključujući avionska i brodska pogonska goriva).

17) „Finansijski instrumenti ušteda energije“ su finansijski instrumenti kao što su fondovi, subvencije, poreske olakšice, zajmovi, finansiranje od treće strane, ugovori o energijskom efektu, ugovori o garantiranim uštedama energije, vanjsko snabdijevanje energijom i ostali srodni ugovori koje na tržištu nude javna ili privatna tijela kako bi djelimično ili potpuno pokrila početni trošak projekta primjene mjera za poboljšanje energijske efikasnosti.

18) „Finansiranje treće strane“ je ugovorni sporazum koji obuhvata treću stranu – osim snabdjevača/dobavljača energijom i korisnika mjere poboljšanja energijske efikasnosti – koja osigurava kapital za tu mjeru i zaračunava korisniku naknadu jednaku dijelu ušteda energije postignutih kao rezultat mjere poboljšanja energijske efikasnosti. Ta treća strana može, ali ne mora biti društvo za energetske usluge (ESCO). Ukoliko treća strana nije društvo za energetske usluge, ona ima mogućnost preuzimanja ugovora o energijskoj efikasnosti, ili drugog odgovarajućeg ugovora, kojim je regulirano obavljanje energijskih usluga od društva za energetske usluge.

19) „Fond“ je Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine osnovan Zakonom o Fondu za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/03), koji finansijski podržava projekte poboljšanja energijske efikasnosti.

20) „Indikativni ciljevi za uštedu energije“ su planirane uštede u finalnoj potrošnji energije u Federaciji Bosne i Hercegovine izražene kako u apsolutnom iznosu u GWh ili ekvivalentnim jedinicama, tako i u procentu finalne prosječne potrošnje energije.

21) „Indikatori potrošnje energije“ su iskazane ili izračunate vrijednosti koje pokazuju potrošnju energije u zavisnosti od specifičnosti konstrukcije i predstavljaju mjeru energijske efikasnosti.

22) „Indirektan uticaj“ je uticaj proizvoda koji ne troše energiju, ali doprinose očuvanju energije za vrijeme upotrebe.

23) „Investitor“ je pravno ili fizičko lice koje svoja ili posuđena sredstva ulaže u izgradnju novog ili rekonstrukciju, popravak, odnosno dogradnju postojećeg: individualnog objekta stanovanja, kolektivnog objekta stanovanja ili njegovog samostalnog dijela, stambeno-poslovnog objekta, poslovnog objekta.

24) „Isporučilac proizvoda koji koriste energiju“ je proizvođač, njegov ovlašteni predstavnik, uvoznik ili drugo pravno ili fizičko lice koje proizvode koji koriste energiju stavlja na tržište.

- 25) „Krajnji potrošač energije“ je fizičko ili pravno lice koje kupuje energiju za sopstvenu potrošnju.
- 26) „Pravno lice ovlašteno za obavljanje energijskog audita“ je pravno lice koje ispunjava uvjete navedene ovim zakonom i ovlašteno od Federalnog ministarstva prostornog uređenja za obavljanje energijskih audita.
- 27) „Mali operator distributivnog sistema“ ili „mali snabdjevač“ smatra se pravno lice koje distribuira ili prodava manju količinu energije od količine ekvivalentne energije od 75 GWh godišnje ili zapošljava manje od 10 lica ili čiji godišnji prihod ne prelazi 4.000.000,00 KM.
- 28) „Mehanizmi energetske efikasnosti“ su instrumenti koje koristi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada), vlada kantona ili organ uprave ili jedinice lokalne samouprave ili javne ustanove kako bi stvorili okvir podrške ili podsticaja za učesnike na tržištu da naručuju i obavljaju energetske usluge i ostale mjere energetske efikasnosti.
- 29) „Ministar“ se odnosi na federalnog ministra energije, rudarstva i industrije.
- 30) „Ministarstvo“ se odnosi na Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije.
- 31) „Mjere energetske efikasnosti“ su radnje i aktivnosti kojima se na provjerljiv, mjerljiv i procjenljiv način postiže poboljšanje energetske efikasnosti.
- 32) „Nadležna ministarstva“ su, u smislu ovog zakona, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Federalno ministarstvo okoliša i turizma i Federalno ministarstvo prometa i komunikacija.
- 33) „Nedozvoljena upotreba naljepnice“ predstavlja korištenje naljepnice sa podacima o energetske efikasnosti proizvoda na način koji nije predviđen ovim zakonom i podzakonskim aktima.
- 34) „Nosilac programa obuke“ je pravno lice koje je, u skladu sa uvjetima propisanim ovim zakonom i uredbom iz člana 27. stav (4), dobilo ovlaštenje za provođenje programa obuke za lica koja provode energetske audite.
- 35) „Operator distributivnog sistema“ je pravno lice odgovorno za distribuciju, pogon, upravljanje, održavanje, izgradnju i razvoj elektrodistributivne mreže, ili distributivne mreže prirodnog gasa ili distributivne mreže za prijenos toplotne energije za daljinsko grijanje i/ili hlađenje i priključenje novih potrošača energije i proizvođača.
- 36) „Osnovna potrošnja energije“ je normalna potrošnja energije sa normalnim troškovima energije, te se koristi kao osnova za poređenje pri određivanju budućih ušteda energije.
- 37) „Osnovne vrijednosti“ su vrijednosti koje se koriste za određivanje osnovne potrošnje energije i služe kao polazni parametar za poređenje energetske karakteristika zgrada, kao i za određivanje mogućnosti za smanjenje potrošnje energije.
- 38) „Poboljšanje energetske efikasnosti“ je povećanje efikasnog korištenja energije u krajnjoj potrošnji, što je rezultat tehničko-tehnoloških promjena, promjena u upravljanju i/ili u ponašanju potrošača energije.

- 39) „Potrošač sa obavezom upravljanja energijom“ je obveznik u javnom sektoru zgrada, javna rasvjeta i drugi potrošači energije kada imaju status korisnika sredstava Fonda.
- 40) „Programi poboljšanja energijske efikasnosti“ su aktivnosti usmjerene na skupine krajnjih potrošača energije i koje uobičajeno dovode do poboljšanja energijske efikasnosti koja se može provjeriti i izmjeriti ili procijeniti.
- 41) „Proizvod koji koristi energiju“ je proizvod koji za svoj predviđeni rad treba energiju, uključujući i dijelove proizvoda koji su zavisni o energiji, a koji se stavljaju na tržište i/ili upotrebu kao individualni proizvodi.
- 42) „Sistem upravljanja energijom“ je niz procesa koji omogućavaju korištenje podataka i informacija za održanje i poboljšanje energijskih karakteristika s ciljem poboljšanja radne efikasnosti, smanjenje intenziteta energije i smanjenje uticaja na okoliš. Sistem se uspostavlja u okviru standarda BAS EN ISO 50001:2012.
- 43) „Snabdjevač energijom“ je energetska subjekt koji se bavi kupovinom i nabavkom, isporukom i prodajom energije/energenata krajnjim korisnicima ..
- 44) „Ugovor o energijskom efektu“ je ugovor o pružanju energijskih usluga zaključen između korisnika i uglavnom ESCO-a po kojem se provođenje mjera plaća prema ugovorenom stepenu poboljšanja energijske efikasnosti.
- 45) „Upravljanje energijom“ je praćenje i analiziranje potrošnje energije, provođenje energijskih audita, energijska certifikacija zgrada, provođenje mjera energijske efikasnosti, uspostavljanje i vođenje informacionog sistema za energijsku efikasnost.
- 46) „Ušteda energije“ je smanjenje potrošnje energije utvrđeno mjerenjem ili procjenom potrošnje prije i poslije primjene mjera za poboljšanje energijske efikasnosti, uz usklađivanje sa vanjskim uvjetima koji utiču na potrošnju energije.
- 47) „Veliki potrošač energije“ je krajnji potrošač energije čija ukupna godišnja potrošnja energije prelazi propisane granične vrijednosti potrošnje energije.
- 48) „Zgradarstvo“ je disciplina koja proučava sve što se odnosi na građevinski dio objekta, odnosno proučava elemente, sklopove, tipove konstrukcija, proste i složene tehničke sisteme u i na objektu, način građenja, primjenu materijala i potrebnu projektnu dokumentaciju za izgradnju objekta.
- 49) „Značajna obnova” znači rekonstrukcija, renoviranje ili adaptacija zgrade kada su ukupni troškovi, koji se odnose na omotač zgrade ili tehničke sisteme zgrade, veći od 25% vrijednosti zgrade, ne računajući vrijednost zemljišta na kojem se zgrada nalazi, odnosno kada se obnavlja više od 25% površine omotača zgrade.

II. INDIKATIVNI CILJEVI

Član 4.

(Indikativni ciljevi za uštedu energije)

(1) Indikativni ciljevi Federacije Bosne i Hercegovine u ostvarivanju ušteda u potrošnji energije utvrđuju se Akcionim planom za energijsku efikasnost Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: EEAPF), a na osnovu obaveza utvrđenih Nacionalnim akcionim planom energetske efikasnosti Bosne i Hercegovine (NEEAP).

(2) EEAPF je sastavni dio Nacionalnog akcionog plana energetske efikasnosti Bosne i Hercegovine.

(3) Indikativni ciljevi izračunavaju se na osnovu raspoloživih podataka za posljednjih pet godina.

(4) Metodologiju za izračunavanje indikativnih ciljeva utvrđuje Ministarstvo.

III. NADLEŽNOST ZA PROVOĐENJE POLITIKE ENERGIJSKE EFIKASNOSTI

Član 5.

(Agencija za energetske efikasnost)

(1) Agencija za energetske efikasnost (u daljnjem tekstu: Agencija) je neprofitna organizacija sa svojom pravnom licu za obavljanje stručnih poslova na unapređenju uvjeta i mjera za racionalnu upotrebu i štednju energije i energenata, kao i poboljšanje energetske efikasnosti u svim sektorima potrošnje energije.

(2) Agencija se registruje u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine koji reguliraju ovu oblast.

(3) S ciljem osiguranja najvećeg nivoa dostupnosti informacija Agencija uspostavlja, vodi i održava informacioni sistem energetske efikasnosti.

(4) Vlada će, na prijedlog nadležnih ministarstava, posebnim propisom uspostaviti i urediti pitanja vezana uz nadležnost, statusna pitanja i organizaciju Agencije.

Član 6.

(Nadležnosti Agencije)

Nadležnosti Agencije, između ostalog, su:

- a) promoviranje energetske efikasnosti i energetske uštede;
- b) promoviranje korištenja energije iz obnovljivih izvora s ciljem poboljšanja kvaliteta okoliša i smanjenja emisije gasova sa stakleničkim efektom;
- c) kreiranje i provođenje projekata koji demonstriraju energetske efikasnost i korištenje čistih - obnovljivih izvora energije;
- d) analiziranje postojanja i predlaganje načina uklanjanja barijera koje sprečavaju mogućnost primjene mjera za poboljšanje energetske efikasnosti;
- e) analiziranje mogućnosti primjene okolišnih kriterija i kriterija energetske efikasnosti na urbani razvoj sa posebnim akcentom na urbani razvoj stanovanja na način da se navedeni kriteriji uključe

u proceduru za izdavanje dozvola za građenje, odnosno pokretanje inicijative za postizanje poreskih olakšica za projekte koji primjenjuju ove kriterije;

f) učestvovanje u izradi, koordinaciji i kontroli provođenja kratkoročnih i dugoročnih planova za ostvarenje ciljeva poboljšanja energijske efikasnosti;

g) rukovođenje realizacijom projekata i provođenjem mjera iz oblasti energijske efikasnosti u skladu sa programima poboljšanja energijske efikasnosti;

h) pripremanje godišnjih izvještaja o rezultatima provedenih mjera predviđenih programima poboljšanja energijske efikasnosti;

i) vođenje registra izdatih certifikata u zgradarstvu i registra obavljenih energijskih audita u industriji;

j) organiziranje pravovremenog informiranja javnosti o rezultatima provedenih mjera u različitim sektorima;

k) učestvovanje u pripremi legislative u oblasti energijske efikasnosti;

l) učestvovanje u realizaciji međunarodnih programa i projekata.

Član 7.

(Osiguranje ispunjavanja ciljeva do uspostave Agencije)

(1) Do uspostavljanja Agencije poslove koji će osigurati postizanje indikativnih ciljeva obavljat će Ministarstvo.

(2) S ciljem postizanja indikativnih ciljeva Ministarstvo poslove iz stava (1) ovog člana obavlja u saradnji i koordinaciji sa Federalnim ministarstvom prostornog uređenja, Federalnim ministarstvom okoliša i turizma i Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija, a u skladu sa njihovim nadležnostima.

Član 8.

(Nadležnost Ministarstva)

(1) Ministarstvo provodi politiku poboljšanja energijske efikasnosti.

(2) U saradnji sa ministarstvima iz člana 7. stav (2) ovog zakona Ministarstvo priprema i Vladi dostavlja usaglašen prijedlog podzakonskih akata koje, u skladu sa ovim zakonom, donosi Vlada.

(3) U pogledu provođenja politike poboljšanja energijske efikasnosti Ministarstvo koordinira druge organe uprave, ustanove, javna preduzeća i zainteresirane strane.

(4) Ministarstvo učestvuje u pripremi propisa neophodnih za usklađivanje zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine sa propisima o energijskoj efikasnosti koji su na snazi u Energetske zajednici.

Član 9.

(Nadležnost kantona)

Vlada kantona ili od nje zaduženi organ uprave u provođenju ovog zakona zadužena je:

- a) donositi plan energijske efikasnosti na svom području,
- b) upravljati potrošnjom energije u zgradama koje organi vlade, javne službe i preduzeća, čiji je osnivač kanton, koriste za obavljanje djelatnosti,
- c) utvrđivati podsticajne mjere za poboljšanje energijske efikasnosti,
- d) voditi informacijski sistem energijske efikasnosti na nivou kantona u skladu sa propisom iz člana 48. ovog zakona i
- e) pružati stručnu pomoć jedinicama lokalne samouprave na izradi programa poboljšanja energijske efikasnosti radi njihovog usklađivanja sa EEAPF-om.

Član 10.

(Nadležnost jedinica lokalne samouprave)

Jedinica lokalne samouprave:

- a) donosi općinski i/ili gradski program poboljšanja energijske efikasnosti,
- b) upravlja energijom u zgradama i drugim izgrađenim objektima koje za obavljanje djelatnosti koriste organi lokalne samouprave, javne službe i javna preduzeća čiji je osnivač lokalna samouprava,
- c) informira građane o mogućnostima poboljšanja energijske efikasnosti, značaju i efektima primjene mjera energijske efikasnosti u stambenim objektima u vlasništvu građana,
- d) informira poslovne subjekte o mogućnostima poboljšanja energijske efikasnosti, značaju i efektima primjene mjera energijske efikasnosti u poslovnim objektima,
- e) utvrđuje podsticajne mjere za poboljšanje energijske efikasnosti i
- f) vodi informacijski sistem potrošnje energije u zgradama navedenim u alineji b) ovog člana u skladu sa propisom iz člana 48. ovog zakona.

IV. STRATEŠKI DOKUMENTI ENERGIJSKE EFIKASNOSTI

Član 11.

(Strategija energijske efikasnosti)

(1) Strategija energijske efikasnosti (u daljnjem tekstu: Strategija) je sastavni dio Energetske strategije Federacije Bosne i Hercegovine.

(2) Strategija se sastoji od:

- a) Politike za provođenje energijske efikasnosti;
  - b) Strateškog plana za implementaciju ciljeva energijske efikasnosti koji sadrži:
    - 1) indikativne ciljeve za uštedu energije,
    - 2) smjernice za postizanje indikativnih ciljeva;
  - c) Akcionog plana koji definira implementaciju strateškog plana.
- (3) Ministarstvo izrađuje, Vlada predlaže, a Parlament Federacije Bosne i Hercegovine donosi Strategiju.
- (4) Strategija se usvaja za period od najmanje deset godina.
- (5) Politika i strateški plan se donose za period od najmanje deset godina, razmatraju se najmanje svake dvije godine i ažuriraju po potrebi, a njihove izmjene i dopune se vrše po proceduri iz stava (3) ovog člana.
- (6) Strategija utvrđuje nivo i način osiguranja finansijskih sredstava potrebnih za ispunjenje indikativnih ciljeva za uštedu energije.
- (7) Do donošenja politike iz stava (2) tačka a) ovog člana Ministarstvo priprema, a Vlada u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona odlukom utvrđuje privremene smjernice politike za provođenje energijske efikasnosti.
- (8) Odluka iz stava (7) ovog člana se počinje primjenjivati nakon dobijanja saglasnosti od Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 12.

(Akcioni plan energijske efikasnosti)

- (1) Na prijedlog Ministarstva EEAPF, pripremljen u saradnji sa nadležnim ministarstvima iz člana 7. stav (2) ovog zakona, donosi Vlada u roku 90 dana od donošenja privremenih smjernica iz člana 11. stav (7) ovog zakona.
- (2) EEAPF sadrži:
- a) indikativne ciljeve za uštedu energije za period tri godine,
  - b) mjere energijske efikasnosti za ostvarivanje indikativnih ciljeva za uštedu energije,
  - c) vremenski okvir i nosioce aktivnosti za provođenje mjera za postizanje indikativnih ciljeva,
  - d) procjenu rezultata napretka u ostvarivanju ciljeva iz prethodnog EEAPF-a (osim za prvi EEAPF) neposredno prije donošenja novog i
  - e) procjenu finansijskih i drugih sredstava potrebnih za provođenje EEAPF-a, izvore i način njihovog osiguranja.

(3) Ministarstvo će pratiti provođenje EEAPF-a i podnijeti izvještaj o njegovoj realizaciji na usvajanje Vladi najkasnije do 30. aprila u tekućoj godini za prethodnu godinu.

(4) Izmjene i dopune EEAPF-a vrše se po proceduri iz stava (1) ovog člana.

(5) Radi efikasnog provođenja mjera i postizanja indikativnih ciljeva iz EEAPF-a zakonom se može osnovati fond putem kojeg će se realizirati podrška za javni i privatni sektor s ciljem ispunjavanja obaveza poboljšanja energijske efikasnosti.

Član 13.

(Operativni plan za poboljšanje energijske efikasnosti u federalnim institucijama)

(1) Operativni plan za poboljšanje energijske efikasnosti u federalnim institucijama uprave (u daljnjem tekstu: Operativni plan) obuhvata:

a) mjere koje treba provesti u institucijama javne uprave;

b) dinamiku provođenja mjera;

c) sredstva neophodna za realizaciju mjera, izvori i način njihovog osiguranja.

(2) Operativni plan iz stava (1) ovog člana mora biti usklađen sa EEAPF-om i donosi se za period tri godine.

(3) Na osnovu prijedloga operativnih planova javnih institucija dostavljenih od odgovornih lica javnih institucija, Ministarstvo predlaže a Vlada donosi trogodišnji operativni plan iz stava (1) ovog člana u roku 90 dana od dana donošenja EEAPF-a.

(4) Finansiranje provođenja Operativnog plana vrši se iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, Fonda, javno-privatnih partnerstava i drugih izvora finansiranja.

(5) Odgovorno lice institucije javne uprave Vladi i Ministarstvu dostavlja izvještaj o provođenju Operativnog plana najmanje jednom godišnje.

Član 14.

(Kantonalni planovi energijske efikasnosti)

(1) Svaki kanton će u roku šest mjeseci od dana donošenja EEAPF-a donijeti Plan energijske efikasnosti na području kantona.

(2) Plan iz stava (1) ovog člana mora biti usaglašen sa EEAPF-om.

(3) Trogodišnji plan iz stava (1) ovog člana, pripremljen u saradnji sa organima lokalne samouprave, ekonomskim udruženjima i udruženjima za zaštitu okoliša, te drugim zainteresiranim licima donosi vlada kantona.

(4) Sastavni dio plana iz stava (1) ovog člana su planovi za unapređenje energijske efikasnosti javnih institucija ustanovljenih na nivou kantona.

(5) Plan iz stava (1) ovog člana, prije njegovog usvajanja, vlada kantona dostavlja Ministarstvu s ciljem procjene njegove usaglašenosti sa EEAPF-om.

Član 15.

(Programi poboljšanja energetske efikasnosti jedinica lokalne samouprave)

(1) Na osnovu kantonalnih planova jedinice lokalne samouprave donose općinske i/ili gradske programe poboljšanja energetske efikasnosti u roku šest mjeseci od dana usvajanja kantonalnog plana.

(2) Program iz stava (1) ovog člana se donosi za tri godine i obuhvata:

a) Prijedlog mjera za ostvarenje indikativnih ciljeva za uštedu energije u potrošnji na teritoriji jedinice lokalne samouprave, uključujući:

1) planove adaptacije i održavanja zgrada i drugih izgrađenih objekata koje koristi jedinica lokalne samouprave, njene administrativne službe, javna preduzeća čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave,

2) planove za poboljšanje energetske efikasnosti komunalnih usluga (javna rasvjeta, snabdijevanje vodom, upravljanje otpadom i sl.) i transporta,

3) specifične mjere u zgradama zaštićenim kao kulturno naslijeđe i druge slične vrste objekata,

4) druge mjere koje treba provesti na teritoriji jedinice lokalne samouprave;

b) vremenski okvir za provođenje mjera za postizanje indikativnih ciljeva;

c) procjenu finansijskih i drugih sredstava potrebnih za provođenje programa iz stava (1) ovog člana, izvore i način njihovog osiguranja.

(3) Finansiranje provođenja programa iz stava (1) ovog člana vrši se iz budžeta jedinice lokalne samouprave, Fonda, javno-privatnih partnerstava i drugih izvora finansiranja.

(4) Jedinica lokalne samouprave Program iz stava (1) ovog člana prije usvajanja dostavlja vladi kantona s ciljem procjene njegove usaglašenosti sa Planom iz člana 14. ovog zakona.

Član 16.

(Program poboljšanja energetske efikasnosti velikog potrošača)

(1) Veliki potrošač uspostavlja sistem upravljanja energijom i donosi program poboljšanja energetske efikasnosti za period tri godine.

(2) Program iz stava (1) ovog člana sadrži detaljnu analizu velikog potrošača po strukturi potrošnje, karakteristikama potrošnje, procjenu stanja energetske efikasnosti, indikativne ciljeve za uštedu energije, mjere za unapređenje energetske efikasnosti, izvore sredstava i druge potrebne podatke.

(3) Program iz stava (1) ovog člana veliki potrošač donosi u roku 90 dana od dana donošenja Plana energetske efikasnosti kantona.

(4) Veliki potrošač je dužan program iz stava (1) ovog člana dostaviti Ministarstvu radi provjere usklađenosti sa planom usvojenim na kantonalnom nivou i EEAPF-om.

(5) Veliki potrošač je dužan do 1. marta tekuće godine dostaviti Ministarstvu izvještaj o provođenju programa iz stava (1) ovog člana koji, između ostalog, sadrži analizu ciljeva postignutih u prethodnoj godini kao i buduće mjere.

(6) Veliki potrošač je obavezan provoditi mjere poboljšanja energetske efikasnosti i:

a) uspostaviti adekvatnu organizacionu strukturu za upravljanje energijom i odrediti lice odgovorno za upravljanje energijom;

b) osigurati provođenje energetske audita i primjenu ekonomski isplativih mjera energetske efikasnosti;

c) uspostaviti odgovarajući informacioni sistem kojim će osigurati evidenciju praćenja potrošnje energije.

(7) Ministar donosi propis kojim se utvrđuje granična vrijednost energije za određivanje statusa velikog potrošača, sadržaj programa za poboljšanje energetske efikasnosti iz stava (2) ovog člana i izvještaj o provođenju programa iz stava (4) ovog člana.

Član 17.

(Distributer energenata, operator distributivnog sistema i snabdjevač energijom)

(1) Distributer energenata, operator distributivnog sistema i snabdjevač energijom Ministarstvu podnosi izvještaj o radu jednom godišnje.

(2) Izvještaj iz stava (1) ovog člana obuhvata:

a) pregled isporučene energije i energenata prema strukturi krajnjih potrošača energije, kategoriji i vrsti potrošnje;

b) geografsku lokaciju njihovih krajnjih potrošača energije;

c) procjenu stanja energetske efikasnosti krajnjih potrošača energije;

d) prijedloge za mjere poboljšanja energetske efikasnosti kod krajnjih potrošača energije;

e) druge podatke koji mogu biti relevantni za energetske efikasnost kod krajnjih potrošača energije.

Obrazac izvještaja iz stava (1) ovog člana donosi Ministarstvo.

(3) Subjekti iz stava (1) ovog člana dužni su obavljati poslove iz svoje nadležnosti na način da ne ometaju isporuku energetske usluga i drugih mjera poboljšanja energetske efikasnosti, ili da ne ometaju razvoj tržišta energetske usluga i drugih mjera poboljšanja energetske efikasnosti.

(4) Subjekti iz stava (1) ovog člana dužni su sami ili angažiranjem drugih subjekata omogućiti krajnjim potrošačima energije:

a) energijske usluge po konkurentnim cijenama;

b) energijske audite provedene na nezavisan način po konkurentnim cijenama.

(5) Vlada na prijedlog Ministarstva i Federalnog ministarstva prostornog uređenja može donijeti poseban propis kojim će odrediti godišnju naknadu u visini procijenjenih troškova aktivnosti iz stava (4) ovog člana za subjekte iz stava (1) ovog člana, a koja se uplaćuje Fondu.

(6) U slučaju donošenja propisa iz stava (5) ovog člana subjekti iz stava (1) ovog člana nisu dužni ispunjavati obaveze iz stava (4) ovog člana.

(7) Propisom iz stava (5) ovog člana Vlada može regulirati mogućnost sklapanja dobrovoljnih sporazuma sa vlasnicima industrijskih postrojenja na način da se definiraju elementi za supstituciju plaćanja naknade za emisiju stakleničkih gasova sa investiranjem u poboljšanje energijske efikasnosti.

(8) Donošenje propisa iz stava (5) ovog člana ne oslobađa subjekte iz stava (1) ovog člana od suzdržavanja od svakog ponašanja koje će ometati ili ugroziti vršenje energijskih usluga, energijskih audita ili primjenu mjera poboljšanja energijske efikasnosti.

V. MJERE ENERGIJSKE EFIKASNOSTI

Član 18.

(Obaveze javnog sektora)

(1) Organi javne uprave, organizacije, regulatorna tijela, javne ustanove, agencije, jedinice lokalne samouprave i javna preduzeća su dužna vršiti upravljanje energijom u prostorijama u kojima posluju i drugim sredstvima sa kojima posluju.

(2) Upravljanje energijom obuhvata obuku i edukaciju svojih zaposlenih, kao i uspostavljanje i provođenje kriterija energijske efikasnosti u postupcima nabavke dobara i usluga.

(3) U svrhu ispunjenja svojih obaveza subjekti u javnom sektoru će:

a) periodično a najmanje jednom godišnje analizirati potrošnju energije;

b) provoditi energijski audit u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima koji reguliraju ovu oblast i osigurati dobijanje Certifikata o energijskoj efikasnosti objekata u funkciji javnog sektora;

c) usvojiti program poboljšanja energijske efikasnosti;

d) implementirati mjere programa energijske efikasnosti;

e) provoditi, održavati i razvijati sistem informacija o energijskoj efikasnosti, a posebno sistem kontrole nad potrošnjom energije;

f) dostavljati Agenciji i Ministarstvu podatke o ukupno utrošenoj energiji u skladu sa propisom iz člana 48. ovog zakona.

(4) Odredbe st. (1) i (2) primjenjivat će i veliki potrošači u vršenju svojih djelatnosti, kao i svi potrošači energije kada koriste sredstva za energijsku efikasnost dobijena od Fonda u skladu sa uvjetima propisanim od Fonda.

Član 19.

(Dostavljanje podataka o godišnjoj potrošnji energije)

(1) Jedinice lokalne samouprave, kantoni i Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine, u skladu sa propisom iz člana 48. ovog zakona, izvještajem dostavljaju Agenciji podatke o godišnjoj potrošnji energije u zgradama i drugim izgrađenim objektima koje koriste, sa opisom faktora koji utiču na nivo potrošnje, ne kasnije od 1. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

(2) Izvještaj iz stava (1) ovog člana obuhvata:

a) ukupnu potrošnju energije po energentima;

b) ukupnu potrošnju energije po tipu zgrade u okviru javnog sektora (zgrade organa uprave, obrazovanje, kultura i dr.);

c) korisne površine zgrade;

d) broj zaposlenih i broj korisnika;

e) ukupne troškove za energiju po energentima za svaki tip zgrade.

(3) Agencija će podatke iz st. (1) i (2) ovog člana uvrstiti u informacijski sistem iz člana 46. stav (1) ovog zakona.

Član 20.

(Obnovljivi izvori energije)

(1) Upotreba obnovljivih izvora energije za proizvodnju električne ili toplotne energije smatra se mjerom energetske efikasnosti u smislu ovog zakona ako:

a) električna ili toplotna energija iz OIEiEK-a je proizvedena na zgradi ili pomoćnim objektima zgrade u kojoj se koristi;

b) specifični obnovljivi izvor energije nije već obuhvaćen podsticajnim mjerama ili ako električna energija proizvedena iz tog obnovljivog izvora energije nije namijenjena za prodaju.

(2) Fizička i pravna lica koja koriste obnovljive izvore energije iz stava (1) ovog člana mogu koristiti sredstva namijenjena za projekte energetske efikasnosti.

Član 21.

(Javne nabavke dobara i usluga)

(1) U skladu sa propisima koji reguliraju oblast javnih nabavki, korisnici sredstava budžeta Federacije Bosne i Hercegovine ili budžeta kantona ili jedinica lokalne samouprave će, pri odlučivanju o izboru dobavljača u postupku javne nabavke, energijsku efikasnost robe i usluga ocjenjivati zajedno sa ostalim kriterijima i prioritet će biti dat, pod jednakim uvjetima, za nabavku opreme i usluga koje omogućavaju veći stepen energetske efikasnosti.

(2) Kod raspisivanja javne nabavke za kupovinu ili zakup zgrade ili dijela zgrade, ili rekonstrukciju zgrade ili dijela zgrade, odnosno za uslugu projektiranja zgrade ili dijela zgrade za potrebe subjekta javnog sektora, kriterij koji definira energijsku efikasnost izgrađene ili projektirane zgrade ili dijela zgrade ne može biti bodovan ispod nivoa od 20% ukupnog broja bodova.

(3) Pri kupovini ili zakupu zgrade ili dijela zgrade subjekt javnog sektora će u slučaju jednakog nivoa ispunjenosti kriterija iz stava (2) ovog člana prednost dati zgradi ili dijelu zgrade koja ima viši nivo energetske efikasnosti, dokumentovan certifikatom iz člana 33. ovog zakona.

Član 22.

(Obaveze vlasnika zgrade)

(1) Pri prodaji ili iznajmljivanju zgrade ili dijelova zgrade u oglasu o prodaji ili iznajmljivanju mora biti naveden indikator energetske karakteristike zgrade ili dijela zgrade.

(2) Odredba iz stava (1) ovog člana stupa na snagu 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Odredba iz stava (1) ovog člana ne odnosi se na zgrade i druge izgrađene objekte sa liste iz člana 25. stav (3) ovog zakona.

(4) Prije prijenosa prava vlasništva nad zgradom ili dijelom zgrade sa prodavca na kupca, ili prije stupanja na snagu ugovora o zakupu zgrade ili dijela zgrade, prodavac, odnosno zakupodavac je dužan da kupcu, odnosno zakupoprimcu predoči na uvid Certifikat iz člana 33. ovog zakona.

(5) Odredba iz stava (4) ovog člana stupa na snagu 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 23.

(Obaveze investitora)

Uz zahtjev za izdavanjem dozvole za upotrebu nove građevine ili za promjenu namjene građevine investitor je dužan priložiti Certifikat iz člana 33. ovog zakona.

VI. ENERGIJSKI AUDIT I CERTIFIKOVANJE

Član 24.

(Energetske karakteristike zgrade)

(1) Energijske karakteristike zgrade utvrđuju se na osnovu stvarnog ili procijenjenog iznosa energije koja se troši u zavisnosti od vrste i namjene zgrade, što uključuje grijanje, pripremu tople vode, hlađenje, ventilaciju, osvjetljenje i pogon aparata, opreme i uređaja instaliranih u zgradi.

(2) Količina energije iz stava (1) ovog člana, mora biti izražena kroz indikatore koji se obračunavaju uzimajući u obzir zadanu unutrašnju temperaturu zgrade, toplotnu izolaciju ovojnice zgrade, performanse tehničkih sistema zgrade, dizajn i lokaciju zgrade, klimatske uvjete, uticaj susjednih objekata, sopstvenu proizvodnju energije i sve ostale faktore koji utiču na potrošnju energije.

(3) Pravilnik o minimalnim zahtjevima za energijskim karakteristikama zgrada donosi federalni ministar prostornog uređenja.

(4) Pravilnik iz stava (3) ovog člana sadrži metodologiju utvrđivanja zahtjeva za energijskim karakteristikama zgrada u zavisnosti od vrste i namjene zgrade, karakteristika toplotne izolacije zgrade, potrošnje energije za osiguranje tople vode i drugih zahtjeva u pogledu energijske efikasnosti.

(5) Revizija zahtjeva za energijskim karakteristikama zgrada vrši se najmanje jednom u periodu pet godina i mora uzeti u obzir tehnički progres u građevinskom sektoru.

Član 25.

(Nove zgrade)

(1) Projekt za izgradnju nove zgrade, značajna obnova postojeće zgrade mora biti u skladu sa zahtjevima za energijskim karakteristikama zgrada, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Projekt iz stava (1) ovog člana mora predvidjeti individualna mjerila potrošnje električne ili toplotne energije, odnosno prirodnog plina za svaku individualnu jedinicu u objektu.

(3) Federalni ministar prostornog uređenja, na prijedlog kantonalnih ministarstva nadležnih za prostorno uređenje, institucija nadležnih za kulturno-historijsko naslijeđe i vjerskih zajednica, utvrđuje listu zgrada i drugih izgrađenih objekata na koje se ne odnose obaveze iz stava (1) ovog člana.

(4) Prilikom utvrđivanja liste iz stava (3) ovog člana, potrebno je uključiti objekte koji su:

a) zgrade koje su službeno zaštićene kao dio kulturno-historijskog naslijeđa ili zbog njihove posebne arhitektonske ili historijske važnosti ukoliko bi usklađenost sa određenim minimalnim zahtjevima za energijskim karakteristikama neprihvatljivo promijenila njihov izgled ili osobine,

b) zgrade koje se koriste kao vjerski objekti ili mjesta za obavljanje vjerskih aktivnosti,

c) privremeni objekti sa rokom upotrebe od dvije godine ili kraće, industrijski kompleksi, radionice i nestambene poljoprivredne zgrade sa niskom potrošnjom energije,

d) stambene zgrade koje se koriste ili koje su namijenjene za korištenje na period kraći od četiri mjeseca godišnje ili za ograničenu godišnju upotrebu i sa očekivanom potrošnjom energije koja je manja od 25% cjelogodišnje upotrebe,

e) samostojeće zgrade sa ukupnom korisnom podnom površinom manjom od 50m².

(5) Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje urbanističke saglasnosti za individualne objekte, zgrade ili grupe zgrada, investitor mora, u sklopu idejnog projekta, priložiti analizu upotrebe alternativnih sistema snabdijevanja energijom.

(6) Analiza iz stava (5) ovog člana uzima u obzir ekološku i ekonomsku izvodljivost visokodjelotvornih navedenih alternativnih sistema, ako su takvi dostupni:

a) decentralizovani sistem snabdijevanja baziran na obnovljivim izvorima energije;

b) kogeneraciju;

c) daljinsko ili blok grijanje ili hlađenje, posebno gdje je to bazirano na potpunom ili djelimičnom korištenju obnovljivih izvora energije;

d) toplotne pumpe.

(7) Dokumentacija na kojoj je analiza iz stava (5) ovog člana zasnovana s ciljem verifikacije mora biti dostupna organu nadležnom za izdavanje urbanističke saglasnosti.

(8) Na osnovu uvida u analizu i dokumentaciju iz st. (5) i (7) ovog člana, organ nadležan za izdavanje urbanističke saglasnosti dužan je definirati uvjete za primjenu sistema snabdijevanja energijom.

Član 26.

(Energijski audit i studija izvodljivosti za ugovor o energijskoj efikasnosti)

(1) Energijski audit svih krajnjih potrošača, sektora javnih komunalnih usluga, uključujući domaćinstva, komercijalne potrošače i male i srednje industrijske potrošače, vrši se isključivo na osnovu pravila struke, objektivno i potpuno nezavisno.

(2) Svrha energijskog audita je utvrđivanje isplativosti mogućnosti za smanjenje krajnje potrošnje energije u skladu sa propisom iz stava (10) ovog člana i utvrđivanje ostvarenih ušteda nakon primjene mjera energetske efikasnosti.

(3) Energijski audit se sastoji od:

a) prikupljanja podataka;

b) mjerenja krajnje potrošnje energije;

c) procjene energetske efikasnosti i

d) identifikovanja mjera za uštedu energije.

(4) Vlada, na usaglašeni prijedlog Ministarstva i Federalnog ministarstva prostornog uređenja, uredbom propisuje:

a) način, uvjete i rokove provođenja energetskih audita,

- b) sadržaj izvještaja o energijskom auditu,
  - c) način i metodologiju energijskog certifikovanja zgrada uključujući definiranje vrste zgrada na koje se certifikat odnosi,
  - d) sadržaj i izgled certifikata,
  - e) zgrade javne namjene koje imaju obavezu energijskog audita i javnog izlaganja energijskog certifikata,
  - f) tipove zgrada prema namjeni i broju sati grijanja,
  - g) način utvrđivanja energijske klasifikacije zgrada,
  - h) sadržaj i način vođenja registra pravnih i fizičkih lica ovlaštenih za obavljanje energijskih audita u vidu elektronske baze podataka,
  - i) sadržaj i način vođenja registra uspješno obučениh stručno kvalifikovanih lica koja provode energijske audite,
  - j) način i uvjete provođenja nezavisne kontrole izvještaja o provedenim energijskim auditima i izdatim certifikatima,
  - k) sadržaj i način vođenja registra izdatih certifikata te
  - l) druga pitanja vezana uz provođenje energijskih audita i energijskog certifikovanja zgrada.
- (5) Organi uprave, jedinice lokalne samouprave, javna preduzeća, javne ustanove i druge organizacije koje vrše javna ovlaštenja, koji koriste zgrade ili dijelove zgrade koje imaju ukupnu korisnu površinu podova veću od 500m², moraju ugovoriti energijski audit najkasnije godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (6) Odgovorna lica za zgrade ili dijelove zgrada iz stava (5) ovog člana omogućit će energijske audite zgrada, te licima ovlaštenim za vršenje energijskih audita osigurati dostupnim sve raspoložive podatke i tehničku dokumentaciju o zgradi koja se pregleda.
- (7) Energijski audit zgrada ili dijelova zgrade mora biti izvršen prema vrsti i namjeni zgrade.
- (8) Korisnik zgrada ili dijelova zgrada iz stava (5) ovog člana, koji je ugovorio energijski audit, dostavlja izvještaj iz člana 32. stav (4) ovog zakona nadležnom ministarstvu prostornog uređenja i Agenciji u roku 30 dana od dana izvršenog energijskog audita.
- (9) Na prijedlog federalnog ministra prostornog uređenja Vlada odlukom propisuje najviši iznos naknade za usluge energijskog audita.
- (10) Propis o postupku za izračunavanje optimalnih troškova minimalnih zahtjeva za energijskim karakteristikama zgrada donosi federalni ministar prostornog uređenja.
- (11) Detaljnu studiju izvodljivosti za ugovor o energijskom efektu izrađuje ESCO. Detaljnom studijom izvodljivosti za ugovor o energijskoj efikasnosti se predlažu mjere za poboljšanje energijske efikasnosti i finansijski model.

(12) Detaljna studija izvodljivosti je sastavni dio ugovora o energijskom efektu.

Član 27.

(Ovlaštenje za obavljanje energijskih audita i/ili energijskog certifikovanja zgrada)

(1) Energijski audit i/ili energijsko certifikovanje zgrada mogu obavljati samo pravna i fizička lica koja imaju ovlaštenje za obavljanje energijskih audita i/ili energijskog certifikovanja zgrada, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Ovlaštenje iz stava (1) ovog člana daje se pravnom i/ili fizičkom licu koje ispunjava uvjete propisane ovim zakonom i uredbom iz stava (3) ovog člana.

(3) Vlada na usaglašeni prijedlog Ministarstva i Federalnog ministarstva za prostorno uređenje donosi uredbu kojom, između ostalog, propisuje:

a) uvjete i procedure potrebne za davanje, važenje, obnavljanje, izmjenu i oduzimanje ovlaštenja licima za provođenje energijskog audita;

b) dokumentaciju potrebnu za davanje, važenje, obnavljanje, izmjenu i oduzimanje ovlaštenja licima za provođenje energijskog audita;

c) postupak kod izmjene ovlaštenih lica (imenovanih lica i stručnih kvalifikovanih lica) za provođenje energijskih audita;

d) nadzor nad obavljanjem poslova ovlaštenih lica;

e) program obuke za lica koja provode energijske audite (u daljnjem tekstu: program obuke);

f) uvjete za davanje ovlaštenja za provođenje programa obuke;

g) sadržaj i način vođenja registra nosilaca programa obuke i

h) nadzor nad radom nosilaca programa obuke i oduzimanje ovlaštenja.

(4) Ovlaštenje za obavljanje energijskih audita na zahtjev pravnog ili fizičkog lica daje, obnavlja i mijenja federalni ministar prostornog uređenja, u skladu sa prijedlogom Stručnog odbora za energijsku efikasnost iz člana 30. ovog zakona (u daljnjem tekstu: Stručni odbor).

(5) Federalni ministar prostornog uređenja oduzet će ovlaštenje za obavljanje energijskih audita ako:

a) ovlašteno lice obavlja energijske audite u suprotnosti sa ovim zakonom;

b) ovlašteno lice ne ispunjava obaveze iz ovog zakona;

c) ovlašteno lice prestane ispunjavati propisane uvjete za dobijanje ovlaštenja;

d) takvu preporuku da Stručni odbor.

(6) Ovlaštenje iz stava (1) ovog člana izdaje se na period četiri godine, a nakon isteka ovog roka može biti obnovljeno u skladu sa uredbom iz stava (3) ovog člana.

Član 28.

(Vrste ovlaštenja)

Ovlaštenje iz člana 27. ovog zakona daje se za:

- a) obavljanje energijskih audita i energijsko certifikovanje zgrada sa jednostavnim tehničkim sistemom,
- b) energijsko certifikovanje zgrada sa složenim tehničkim sistemom,
- c) obavljanje energijskih audita zgrada sa složenim tehničkim sistemom i drugih izgrađenih objekata i
- d) obavljanje energijskih audita komunalnih usluga (javna rasvjeta, snabdijevanje vodom, upravljanje otpadom i sl.).

Član 29.

(Uvjeti za obavljanje energijskog audita)

(1) Za obavljanje energijskog audita pravna lica, između ostalog, moraju:

- a) imati sjedište u Federaciji Bosne i Hercegovine i biti registrirana za: projektiranje, arhitektonske i inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje, stručni nadzor izgradnje objekata i postrojenja, ili druge profesionalne djelatnosti u oblasti arhitekture ili građevinarstva i energetike;
- b) imati najmanje tri stručno kvalifikovana lica u stalnom radnom odnosu na puno radno vrijeme sa VII stepenom stručne spreme ili visoko obrazovanje drugog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja, iz oblasti arhitekture ili građevinarstva, mašinstva i elektrotehnike.

(2) Za obavljanje energijskog audita fizička lica, između ostalog, moraju:

- a) imati završen VII stepen stručne spreme ili visoko obrazovanje drugog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja, iz oblasti arhitekture, građevinarstva, mašinstva i elektrotehnike sa najmanje pet godina radnog iskustva i
- b) imati sklopljen ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti.

(3) Pravno lice koje posjeduje ovlaštenje iz člana 28. tačka c) može da provodi redovne energijske audite sistema centralnog grijanja, kao i sistema za klimatizaciju zgrade u skladu sa posebnim propisom.

(4) Propis iz stava (3) ovog člana donosi ministar.

Član 30.

(Stručni odbor za energijsku efikasnost)

(1) Stručni odbor se sastoji od pet članova, od kojih predsjednika i jednog člana predlaže federalni ministar prostornog uređenja, zamjenika predsjednika i jednog člana predlaže ministar a jedan član se bira iz reda eksperata. Stručni odbor ima i tehničkog sekretara.

(2) Stručni odbor iz stava (1) ovog člana rješenjem imenuje Vlada Federacije.

(3) Za člana Stručnog odbora iz reda eksperata, na usaglašeni prijedlog Ministarstva i Federalnog ministarstva prostornog uređenja, imenuje se lice koje ima akademski naziv doktora nauka arhitektonske, građevinske, mašinske ili elektrotehničke struke.

(4) Administrativno-tehničke i finansijske poslove Stručnog odbora obavlja Federalno ministarstvo prostornog uređenja.

(5) Stručni odbor se bira na period tri godine.

(6) Način izbora članova Stručnog odbora, djelokrug rada, finansiranje i naknada definiraju se uredbom iz člana 27. stav (3) ovog zakona.

Član 31.

(Uvjeti za stručno kvalifikovano lice)

Stručno kvalifikovana lica zaposlena u pravnom licu koje je ovlašteno za obavljanje energijskih audita, između ostalog, moraju:

a) imati završen VII stepen spreme ili visoko obrazovanje drugog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja;

b) imati najmanje tri godine radnog iskustva u jednoj od sljedećih oblasti: u projektiranju, stručnom nadzoru izgradnje objekata i postrojenja, održavanju objekata i postrojenja, provođenju energijskih audita objekata, ispitivanju funkcioniranja postrojenja i utroška energije, pružanju energijskih usluga ili u drugim stručnim poslovima u oblasti energetike i sl.;

c) imati uvjerenje o uspješno završenom programu osposobljavanja za provođenje energijskog audita.

Član 32.

(Dužnosti lica ovlaštenih za obavljanje energijskih audita)

(1) Pravna i fizička lica ovlaštena za obavljanje energijskih audita obavljaju energetske audite nezavisno i objektivno, u skladu sa ovim zakonom, podzakonskim aktima, tehničkim propisima i pravilima struke.

(2) Lica iz stava (1) ovog člana dužna su voditi evidenciju o izvršenim energijskim auditima i čuvati prateću dokumentaciju najmanje 10 godina.

(3) Lica iz stava (1) ovog člana dužna su odgovoriti na zahtjev klijenta koji zahtijeva audit u skladu sa odredbama ovog zakona.

(4) Nakon obavljenog energijskog audita lice iz stava (1) ovog člana sačinjava izvještaj koji sadrži:

- a) podatke o potrošnji energije sa indikatorima potrošnje objekta;
- b) podatke o usklađivanju karakteristika zgrada sa tehničkim propisima o energijskoj efikasnosti zgrada i drugih propisa o energijskoj efikasnosti;
- c) procjenu energijske efikasnosti i indikatora na osnovu kojih je napravljena procjena;
- d) prijedlog mjera za smanjenje potrošnje energije i poboljšanje energijske efikasnosti sa procjenom uštede energije i načinom ostvarivanja ušteda;
- e) procjenu isplativosti mjera poboljšanja energijske efikasnosti;
- f) prijedlog upravljanja energijom za poboljšanje energijske efikasnosti.

(5) Pravna lica iz stava (1) ovog člana neće izvršiti energijski audit za klijenta:

- a) koji u tom pravnom licu ima finansijski interes uključujući ali ne ograničavajući se na dionice;
- b) za kojeg je učestvovao u finansiranju, izradi dijela plana, pripremi projekta, profesionalnom nadzoru izgradnje, izgradnji ili održavanju objekta za koji je zatražen energijski audit;
- c) koji je član nadzornog odbora ili uprave, upravnog odbora, predstavnik, punomoćnik ili zaposlenik, ili
- d) kojem je bračni drug i/ili srodnik u prvoj liniji ili u pobočnoj liniji do trećeg stepena, zaključno, kao i po tazbini do drugog stepena, zaključno, član nadzornog odbora ili uprave, upravnog odbora, predstavnik, punomoćnik ili zaposlenik.

(6) Fizička lica iz stava (1) ovog člana neće izvršiti energijski audit za klijenta:

- a) za kojeg je učestvovao u finansiranju, izradi dijela plana, pripremi projekta, profesionalnom nadzoru izgradnje, izgradnji ili održavanju objekta za koji je zatražen energijski audit ili
- b) ako su u međusobnom braku ili srodstvu u prvoj liniji ili u pobočnoj liniji do trećeg stepena, zaključno, kao i po tazbini do drugog stepena, zaključno, ili sa klijentom ima bilo kakav drugi finansijski interes.

(7) Godišnji izvještaj o izvršenim energijskim auditima lica iz stava (1) ovog člana dostavljaju Agenciji i nadležnom kantonalnom ministarstvu.

(8) Izvještaj iz stava (7) ovog člana obavezno sadrži opis stanja i mišljenje o mjerama koje se trebaju poduzeti da bi se poboljšala energijska efikasnost pregledanih objekata.

(9) Stručno kvalifikovanim licima iz člana 31. ovog zakona neće biti dozvoljeno vršiti energijski audit za klijenta:

- a) koji u tom pravnom licu ima finansijski interes uključujući ali ne ograničavajući se na dionice;
- b) za kojeg je učestvovao u finansiranju, izradi dijela plana, pripremi projekta, profesionalnom nadzoru izgradnje, izgradnji ili održavanju objekta za koji je zatražen energijski audit;

c) koji je član nadzornog odbora ili uprave, upravnog odbora, predstavnik, punomoćnik ili zaposlenik, ili

d) kojem je bračni drug i/ili srodnik u prvoj liniji ili u pobočnoj liniji do trećeg stepena, zaključno, kao i po tazbini do drugog stepena, zaključno, član nadzornog odbora ili uprave, upravnog odbora, predstavnik, punomoćnik ili zaposlenik.

Član 33.

(Certifikati o energijskoj efikasnosti zgrada)

(1) Na osnovu izvještaja iz stava (4) člana 32. ovog zakona, lica koja imaju ovlaštenja iz člana 28. tač. a) i b) ovog zakona, izdaju potvrdu o energijskoj efikasnosti zgrade ili dijela zgrade (u daljnjem tekstu: Certifikat), u skladu sa uredbom iz stava (4) člana 26. ovog zakona.

(2) Certifikat iz stava (1) ovog člana, između ostalog, sadrži:

a) energijske karakteristike zgrade;

b) referentne vrijednosti;

c) preporuke koje su tehnički izvodljive za izgradnju, isplative i utiču na poboljšanje energijskih karakteristika zgrade.

(3) Certifikat iz stava (1) ovog člana se izdaje na period do 10 godina.

(4) Registar izdatih certifikata vodi Agencija.

Član 34.

(Podaci o energijskim karakteristikama zgrada)

Pravna lica iz člana 18. stav (1) ovog zakona dužna su na zgradama koje koriste za obavljanje djelatnosti na vidnom mjestu postaviti tablu na kojoj će se postaviti prva stranica Certifikata.

Član 35.

(Eko-dizajn proizvoda)

Proizvodi koji koriste energiju mogu biti izloženi na tržištu samo ako ispunjavaju uvjete propisane za takav proizvod, ukoliko je njihova usaglašenost sa zahtjevima potvrđena u propisanoj proceduri i ako su označeni u skladu sa propisima koji se donose za tu vrstu proizvoda.

Član 36.

(Energijski audit sistema za grijanje)

(1) Vlasnik zgrade ili posebnog dijela zgrade sa ugrađenim sistemom centralnog grijanja na bazi tečnih, gasovitih ili čvrstih goriva nominalne snage više od 20 kW mora osigurati redovan energijski audit sistema za grijanje.

(2) Energijski audit iz stava (1) ovog člana vršit će se u skladu sa ovim zakonom i propisom koji donosi ministar.

(3) Propis iz stava (2) ovog člana obavezno sadrži:

- a) formu i sadržaj zahtjeva za provođenjem redovnih energijskih audita;
- b) vremenske intervale za redovne energijske audite zavisno od tehničkih karakteristika sistema;
- c) procedure za obavljanje redovnih energijskih audita;
- d) formu i sadržaj izvještaja o redovnom energijskom auditu;
- e) odgovornosti učesnika u energijskim auditima;
- f) kaznene odredbe.

(4) Izvještaj o redovnom energijskom auditu sačinjava se nakon izvršenog pregleda sistema za grijanje i sadrži:

- a) rezultate energijskog audita;
- b) preporuke za poboljšanje finansijske isplativosti rada sistema za grijanje.

(5) Preporuka iz stava (4) alineja b) ovog člana može biti zasnovana na najboljim raspoloživim tehnikama ili na dobrim iskustvima iz sličnih situacija na kojima je postignut visok nivo performansi sistema za centralno grijanje u skladu sa propisima.

(6) Izvještaj o redovnom energijskom auditu se uručuje vlasniku ili upravitelju zgrade.

Član 37.

(Energijski audit sistema za klimatizaciju)

(1) Vlasnik zgrade ili posebnog dijela zgrade sa ugrađenim sistemom za klimatizaciju nominalne snage 12 kW ili više mora osigurati redovan energijski audit uređaja.

(2) Energijski audit iz stava (1) ovog člana vrši se u skladu sa ovim zakonom i propisom koji donosi ministar.

(3) Propis iz stava (2) ovog člana obavezno sadrži:

- a) formu i sadržaj zahtjeva za provođenjem redovnih energijskih audita;
- b) vremenske intervale za redovne energijske audite zavisno od tehničkih karakteristika sistema;
- c) procedure za obavljanje redovnih energijskih audita;
- d) formu i sadržaj izvještaja o redovnom energijskom auditu;
- e) odgovornosti učesnika u energijskim auditima;

f) kaznene odredbe.

(4) Izvještaj o redovnom energijskom auditu se sačinjava nakon izvršenog pregleda sistema za klimatizaciju i sadrži:

a) rezultate energijskog audita;

b) preporuke za poboljšanje finansijske isplativosti rada sistema za klimatizaciju.

(5) Preporuka iz stava (4) alineja b) ovog člana može biti zasnovana na najboljim raspoloživim tehnikama ili na dobrim iskustvima iz sličnih situacija na kojima je postignut visok nivo performansi sistema za centralno grijanje u skladu sa propisima.

(6) Izvještaj o redovnom energijskom auditu se uručuje vlasniku ili upravitelju zgrade.

Član 38.

(Nezavisni sistem kontrole)

(1) Kontrolu provođenja postupka energijskih audita iz čl. 26., 36. i 37. ovog zakona i izdavanja izvještaja iz člana 32. stav (4) ovog zakona provodi Komisija za nezavisnu kontrolu provođenja postupka energijskih audita (u daljnjem tekstu: Komisija).

(2) Komisija će provoditi kontrolu na osnovu slučajne selekcije u najmanjem omjeru od 5% svih godišnje izdatih izvještaja iz člana 32. stav (4) ovog zakona.

(3) Tokom kontrole Komisija će provjeriti vrijednost svih korištenih ulaznih podataka te izvršiti provjeru krajnjeg rezultata energijskog audita, te uvidom na licu mjesta i svrsishodnosti preporuka datih izvještajem iz člana 32. stav (4) ovog zakona.

(4) Ukoliko Komisija kontrolom utvrdi povrede postupaka određenih uredbom iz člana 26. stav (4) ovog zakona, dat će preporuku federalnom ministru prostornog uređenja da pravnom licu ovlaštenom za obavljanje energijskih audita oduzme ovlaštenje za obavljanje energijskih audita.

Član 39.

(Komisija za nezavisnu kontrolu provođenja postupka energijskih audita)

(1) Komisiju iz člana 38. ovog zakona na prijedlog Stručnog odbora rješenjem imenuje federalni ministar prostornog uređenja.

(2) Komisija se sastoji od četiri člana koji se imenuju iz reda eksperata, visoke stručne spreme, koji imaju relevantno iskustvo u kreiranju, pripremi ili primjeni pravila struke ili tehničke regulative iz područja energetske efikasnosti.

(3) Članovima Komisije pripada naknada za rad koja se finansira iz sredstava pravnog lica ovlaštenog za obavljanje energijskih audita čiji rad je predmet kontrole. Imenovanje, način rada i naknada za rad članova Komisije propisuje se uredbom iz člana 26. stav (4) ovog zakona.

VII. ENERGIJSKE USLUGE

Član 40.

(Obaveze dobavljača i distributera proizvoda koji koristi energiju)

- (1) Dobavljači i/ili distributeri proizvoda koji koriste energiju (u daljnjem tekstu: proizvoda) dužni su osigurati tehničku dokumentaciju proizvoda na službenim jezicima Bosne i Hercegovine, u kojoj se navodi količina energije koja se troši upotrebom proizvoda u uobičajenim radnim uvjetima.
- (2) Dobavljači i/ili distributeri proizvoda dužni su u promet stavljati samo proizvode koji imaju naljepnicu sa podacima o energijskoj efikasnosti proizvoda.
- (3) Naljepnica iz stava (2) ovog člana mora biti vidno istaknuta i fiksirana na proizvodu u objektu u kojem se proizvod prodaje, te vidljiva u oglasu kojim se proizvod reklamira.
- (4) Ministar posebnim propisom definira izgled i sadržaj naljepnice iz stava (2) ovog člana u zavisnosti od vrste, kategorije, karakteristika i minimalnih zahtjeva za energijsku efikasnost proizvoda.

Član 41.

(Organiziranje energetske usluge)

- (1) Operator distributivnog sistema i snabdjevač energijom koji su u sastavu vertikalno i/ili horizontalno integrisanih energetske subjekata, mogu organizirati aktivnosti pružanja energetske usluga u okviru integrisanog energetske subjekta, pod uvjetom razdvajanja računa za ove djelatnosti ili angažiranjem nezavisnog vršioca energetske usluga.
- (2) S ciljem realizacije aktivnosti iz stava (1) ovog člana, operator distributivnog sistema i snabdjevač energijom informacije o ponudi za obavljanje energetske usluga objavljuju na vlastitoj internet stranici i/ili u medijima.
- (3) Ponuda za obavljanje energetske usluga mora sadržavati podatke o indikatorima energetske efikasnosti, mjerama energetske efikasnosti, vršiocu energetske usluga, cijenama, mehanizmima finansiranja, modelu ugovora i druge informacije.
- (4) Mali operatori distributivnog sistema i/ili mali snabdjevači nisu dužni ponuditi i promovirati energetske usluge.

Član 42.

(Ugovori o energetske efektu)

- (1) Ugovor o energetske efektu se sačinjava u pisanoj formi i, pored ostalih odredbi, sadrži sljedeće:
  - a) nazive ugovornih strana (uključujući i treća lica, ako učestvuju u finansiranju);
  - b) podatke o osnovnoj potrošnji energije u zgradi;
  - c) procjenu energetske efikasnosti;

- d) utvrđivanje energijske i finansijske uštede i ostvarivanje garantirane uštede;
- e) način finansiranja ulaganja u mjere poboljšanja energijske efikasnosti;
- f) način plaćanja energijske usluge i pravni lijek u slučaju neizvršavanja obaveza plaćanja;
- g) plan mjerenja i verifikacije ušteda i
- h) druga prava i obaveze ugovornih strana.

(2) Sredstva za pružanje energijskih usluga osigurava: distributer energenata, operator distributivnog sistema, mali snabdjevač i/ili vlasnik objekta, u potpunosti ili djelimično, iz svojih vlastitih izvora ili kroz finansiranje treće strane putem društva za energijske usluge (ESCO).

(3) Vrijednost investicije u primjeni mjera energijske efikasnosti se otplaćuje od uštede energije realizirane u odnosu na osnovnu potrošnju energije u zgradi.

(4) U pružanju energijskih usluga ESCO u cijelosti ili djelimično preuzima finansijski, tehnički i komercijalni rizik u primjeni mjera energijske efikasnosti, a na osnovu izrađene detaljne studije izvodljivosti, što se definiira ugovorom iz stava (1) ovog člana.

(5) Nacrt modela ugovora posebnim propisom donosi ministar.

Član 43.

(Osiguranje individualnih uređaja za mjerenje potrošnje energije)

(1) Operator distributivnog sistema, snabdjevač energijom, mali operator distributivnog sistema i mali snabdjevač dužni su krajnjim potrošačima energije ugraditi vlastite individualne uređaje za mjerenje potrošnje energije nabavljene po konkurentnim cijenama, odnosno ugraditi atestiran uređaj samostalno nabavljen od strane krajnjeg potrošača energije, za svaki dio zgrade koji predstavlja nezavisnu cjelinu a koji će krajnjim potrošačima energije pružiti tačne podatke o trenutnoj i ukupnoj potrošnji energije i vremenu korištenja, gdje god je to tehnički izvodljivo i finansijski opravdano u odnosu na moguće uštede energije.

(2) Pravna lica iz stava (1) ovog člana dužna su instalirati individualne uređaje za mjerenje potrošnje energije u slučaju kada postojeći uređaj za mjerenje potrošnje energije mora biti zamijenjen, ili kada se vrši rekonstrukcija zgrade, ili rekonstrukcija priključka na mrežu snabdjevača, osim ako je to tehnički neizvodljivo ili finansijski neisplativo u odnosu na procijenjene uštede na vremenski period pet godina, što se utvrđuje provođenjem energijskog audita.

(3) Pravna lica iz stava (1) ovog člana dužna su svake godine u prvih pet godina od stupanja na snagu ovog zakona instalirati najmanje po 8% individualnih mjernih uređaja krajnjim potrošačima energije od ukupnog broja krajnjih potrošača energije, a zatim svake sljedeće godine po 12%.

(4) Lica iz stava (1) ovog člana moraju osigurati da se, ukoliko je to tehnički izvodljivo, obračun i fakturisanje potrošnje energije zasniva na stvarnoj potrošnji energije. Uz fakturu/račun se dostavljaju i odgovarajuće informacije koje krajnjim potrošačima energije daju detaljan izvještaj o trenutnim troškovima energije.

(5) Informacije iz stava (4) ovog člana trebaju sadržavati i podatke o:

- a) integralnim troškovima za potrošenu električnu energiju;
- b) trenutnim cijenama i stvarnoj potrošnji energije;
- c) poređenju sadašnje energijske potrošnje sa potrošnjom u istom periodu prethodne godine, po mogućnosti u grafičkoj formi;
- d) gdje god je to moguće i korisno, poređenju potrošnje energije sa prosječnom ili standardnom potrošnjom energije u istoj kategoriji;
- e) kontakt informacijama za krajnjeg potrošača energije o organizacijama koje se bave energijskim uslugama i koje mogu pružiti informacije o eventualnim mjerama za poboljšanje energijske efikasnosti.

(6) Obračun na bazi stvarne potrošnje energije vrši se u redovnim intervalima kako bi se omogućilo korisnicima da efikasno prate i koriguju svoju stvarnu potrošnju energije, a najveći interval obračuna ne treba biti veći od mjesec dana.

(7) Obračun mora biti prikazan na jasan i razumljiv način u ili uz ispostavljeni račun/fakturu.

(8) Snabdjevači energijom krajnjih potrošača energije moraju najmanje jednom godišnje uz račune/fakture ili na drugi primjeren način informirati krajnje potrošače energije o uticaju načina potrošnje energije na okoliš i održivi razvoj, te na pogodan način obrazovati i usmjeravati kupce da racionalno i efikasno koriste energiju.

VIII. FINANSIRANJE POBOLJŠANJA ENERGIJSKE EFIKASNOSTI

Član 44.

(Ekonomski podsticaji)

(1) Provedbeni propis o podsticajnim mjerama, načinu njihove raspodjele i definiranju kriterija za podsticanje energijske efikasnosti donosi Vlada na prijedlog Ministarstva u saradnji sa Federalnim ministarstvom prostornog uređenja.

(2) Podsticajne mjere mogu koristiti pravna lica koja primjenjuju tehnologije i proizvode koji promoviraju energijsku efikasnost.

Član 45.

(Finansiranje)

(1) Podsticaj kantonima i jedinicama lokalne samouprave za poboljšanje energijske efikasnosti može biti ostvaren iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Fonda samo u slučaju kada se poduzimaju aktivnosti koje su u skladu sa EEAPF-om.

(2) Kantoni i jedinice lokalne samouprave mogu samostalno finansirati pojedine aktivnosti pod uvjetom da te aktivnosti nisu u suprotnosti sa EEAPF-om.

IX. UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA

Član 46.

(Informacioni sistem Federacije Bosne i Hercegovine)

(1) S ciljem osiguranja najvećeg nivoa dostupnosti informacija do uspostavljanja Agencije, Fond uspostavlja, vodi i održava informacioni sistem energetske efikasnosti.

(2) Podaci o mehanizmima za energetske efikasnosti, finansijski i pravni okviri usvojeni s ciljem postizanja indikativnih ciljeva za uštedu energije moraju biti javno objavljeni i prosljeđeni relevantnim učesnicima na tržištu.

(3) Podaci iz stava (2) ovog člana obuhvataju:

- a) Strategiju energetske efikasnosti iz člana 11. ovog zakona;
- b) implementaciju aktivnosti i mjera predviđenih Akcionim planom iz člana 12. ovog zakona;
- c) indikativne ciljeve iz člana 4. ovog zakona;
- d) izvještaj o realizaciji EEAPF-a iz stava (3) član 12. ovog zakona uključujući i izvještaj o finansijskim sredstvima za njihovo provođenje;
- e) planove i izvještaje u skladu sa čl. 13., 14., 15. i 16. ovog zakona;
- f) podatke o ostvarenoj uštedi energije;
- g) podatke o Energetskoj efikasnosti po sektorima;
- h) izvještaj iz člana 17. ovog zakona;
- i) izvještaj iz člana 19. ovog zakona;
- j) javni registar u skladu sa članom 29. stav (4) ovog zakona;
- k) izvještaj iz člana 32. stav (7) ovog zakona;
- l) dobru praksu u sektoru energetske efikasnosti i
- m) sve druge relevantne informacije u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima.

(4) Informacije prikupljene u skladu sa stavom (3) ovog člana sadržavaju sljedeće:

- a) provedene aktivnosti i mjere za postizanje pojedinačnih indikativnih ciljeva;
- b) realizirane projekte za postizanje indikativnih individualnih ciljeva koje finansira Fond;
- c) stvarnu prodaju energije za krajnje korisnike u prethodnoj kalendarskoj godini;
- d) odnos količine industrijske proizvodnje i/ili usluga i energije koja se koristi u procesu;

- e) energijske indikatore zgrada u skladu sa članom 26. ovog zakona;
- f) energijske indikatore tehničkih sistema u zgradama i objektima u skladu sa čl. 36. i 37. ovog zakona;
- g) informacije o ostalim aktivnostima u vezi sa primjenom ovog zakona i podzakonskih akata.

(5) Licima iz člana 19. stav (1) ovog zakona Fond je obavezan na zahtijev dostaviti tražene podatke iz informacionog sistema.

(6) Nadležnim ministarstvima Fond svakih šest mjeseci dostavlja podatke iz informacionog sistema izvještajem definiranim propisom iz člana 48. ovog zakona.

Član 47.

(Lice koje pruža informacije)

Informacije u skladu sa članom 46. ovog zakona osiguravaju se od:

- a) distributera energenata, operatora distributivnog sistema, malih operatora distributivnog sistema, snabdjevača i malih snabdjevača;
- b) velikih potrošača;
- c) vlasnika objekata;
- d) vlasnika sistema za centralno grijanje i sistema za klimatizaciju;
- e) resornih ministarstava, kantona, jedinica lokalne samouprave;
- f) Fonda;
- g) vršilaca energijskih usluga.

Član 48.

(Sadržaj, struktura i način upravljanja informacijama)

Ministar će posebnim propisom odrediti sadržaj, strukturu i način prikupljanja i pružanja informacija, formu i sadržaj izvještavanja.

X. UPRAVNI NADZOR I INSPEKCIJA

Član 49.

(Nadzor)

Upravni nadzor obuhvata nadzor nad primjenom odredbi ovog zakona i drugih propisa, nadzor nad obavljanjem poslova određenih ovim zakonom, nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koje donose nadležni organi kao i nadzor nad njihovim postupanjem obavlja Ministarstvo i Federalno ministarstvo za prostorno uređenje, svako u okviru svojih nadležnosti, u skladu sa

ovlaštenjima propisanim ovim zakonom, Zakonom o organizaciji organa uprave ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/05) i Zakonom o upravnom postupku u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99). Ovo ne isključuje i saradnju sa drugim nadležnim organima i organizacijama.

Član 50.

(Inspekcija)

(1) Inspeksijski nadzor nad provođenjem odredbi ovog zakona vrše Tržišno-turistička, Tehnička inspekcija i Urbanističko-ekološka inspekcija Federalne uprave za inspeksijske poslove, u skladu sa Zakonom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/05) i građevinske inspekcije osnovane propisima na kantonalnom nivou.

(2) Prilikom vršenja inspekcije inspektor ima pravo na slobodan pristup:

a) prostoru nad kojim se vrši inspekcija;

b) bilo kojem dokumentu od značaja za predmet inspekcije.

(3) Lice odgovorno za prostor nad kojim se vrši inspekcija uložiti će svaki razuman napor da olakša poslove vršenja inspekcije, a posebno će:

a) osigurati nesmetan pristup inspektoru u sve prostorije u redovnom radnom vremenu administrativnog osoblja;

b) imenovati predstavnika koji će direktno pomoći inspektoru;

c) podnijeti sve relevantne dokumente neophodne za pregled i, generalno,

d) izvršiti svaku razumnu radnju da olakša rad inspekcije.

Ni u jednom trenutku prije, za vrijeme ili poslije inspeksijskog pregleda lice zaduženo za pomoć inspektoru neće ni na koji način ometati vršenje inspeksijskog pregleda.

(4) Inspektor će nakon izvršenog inspeksijskog pregleda pripremiti izvještaj sa nalazima inspekcije sa svim relevantnim podacima i dokumentima. Izvještaj će biti poslat licu nadležnom za pregledani prostor u roku 14 dana od dana vršenja inspekcije. Odgovorno lice će u roku 14 dana od dana prijema izvještaja dostaviti prigovor na nalaz uz dostavljanje dokaza u prilog svojih tvrdnji. Inspektor će u roku 14 dana od dana prijema prigovora ispitati prigovor i dostaviti konačni izvještaj odgovornom licu.

(5) Na osnovu izvještaja inspektor za energijsku efikasnost može:

a) izdati instrukciju o tome kako treba da se postupa;

b) izreći mjere i poduzeti aktivnosti u skladu sa zakonom.

XI. KAZNENE ODREDBE

Član 51.

(Javni sektor)

Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj odgovorno lice u javnom organu kada se utvrdi da javni organ ne poštuje odredbu iz člana 26. stav (5) ovog zakona.

Član 52.

(Veliki potrošači)

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjen veliki potrošač za prekršaj ako:

- a) ne donese program poboljšanja energijske efikasnosti u skladu sa članom 16. stav (1) ovog zakona;
- b) ne dostavi godišnji program poboljšanja energijske efikasnosti i izvještaj u skladu sa članom 16. st. (3) i (4) ovog zakona;
- c) ne dostavi podatke o godišnjoj potrošnji energije u skladu sa članom 19. ovog zakona.

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjeno odgovorno lice velikih potrošača za bilo koji prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 53.

(Operator distributivnog sistema)

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjen operator distributivnog sistema za prekršaj ako:

- a) ne dostavi izvještaj kako je navedeno u članu 17. stav (1) ovog zakona;
- b) ne organizira ponudu energijskih usluga za krajnje potrošače u skladu sa odredbom člana 17. stav (4) ovog zakona;
- c) ne ugradi individualne uređaje za mjerenje potrošnje energije u skladu sa odredbama člana 43. st. (1), (2) i (3) ovog zakona;
- d) dostavlja račun/fakturu krajnjim kupcima energije bez informacija iz člana 43. stav (5) ovog zakona.

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjeno odgovorno lice operatera distributivnog sistema za bilo koji prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 54.

(Snabdjevači energijom)

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjen snabdjevač energijom za prekršaj ako:

- a) ne dostavi izvještaj kako je navedeno u članu 17. stav (1) ovog zakona;
- b) ne organizira ponudu energijskih usluga za krajnje kupce u skladu sa odredbom člana 17. stav (4) ovog zakona;
- c) dostavlja račun/fakturu krajnjim kupcima energije bez informacija iz člana 43. stav (5) ovog zakona;
- d) ne ugradi individualne uređaje za mjerenje potrošnje energije u skladu sa odredbama člana 43. st. (1), (2) i (3) ovog zakona;
- e) postupi suprotno odredbi člana 43. stav (8) ovog zakona.

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjeno odgovorno lice snabdjevača za bilo koji prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 55.

(Ovlašteno pravno lice)

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjeno pravno lice ovlašteno za obavljanje energijskih audita za prekršaj ako:

- a) postupa suprotno odredbi člana 32. stav (2) ovog zakona;
- b) ne odgovori na zahtjev klijenta kako je definirano u članu 32. stav (3) ovog zakona;
- c) ne dostavi jednom godišnje izvještaj kako je definirano u članu 32. stav (7) ovog zakona;
- d) obavlja energijski audit za klijenta suprotno odredbi člana 32. stav (5) ovog zakona;
- e) stručno kvalifikovano lice, zaposleno u pravnom licu, obavlja energijski audit za klijenta suprotno odredbi člana 32. stav (9) ovog zakona;
- f) ne dostavi Agenciji podatke potrebne za upis u Registar izdatih certifikata.

(2) Pravnom licu iz stava (1) ovog člana koje napravi dva ili više prekršaja u toku jedne kalendarske godine povući će se ovlaštenje za vršenje energijskih audita u skladu sa članom 27. stav (5) ovog zakona.

(3) Pravno lice kojem je oduzeto ovlaštenje za vršenje energijskih audita i energijsko certifikovanje moći će podnijeti novi zahtjev za izdavanje ovlaštenja u roku ne kraćem od tri godine nakon izdavanja akta kojim je proglašeno odgovornim za prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 56.

(Ovlašteno fizičko lice)

(1) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.500,00 KM bit će kažnjeno fizičko lice ovlašteno za obavljanje energijskih audita za prekršaj ako:

- a) postupa suprotno odredbi člana 32. stav (2) ovog zakona;
- b) ne odgovori na zahtjev klijenta kako je definirano u članu 32. stav (3) ovog zakona;
- c) ne dostavi jednom godišnje izvještaj kako je definirano u članu 32. stav (7) ovog zakona;
- d) obavlja energijski audit za klijenta suprotno odredbi člana 32. stav (6) ovog zakona;
- e) ne dostavi Agenciji podatke potrebne za upis u Registar izdatih certifikata.

(2) Fizičkom licu iz stava (1) ovog člana koje napravi dva ili više prekršaja u toku jedne kalendarske godine povući će se ovlaštenje za vršenje energijskih audita u skladu sa članom 27. stav (5) ovog zakona.

(3) Fizičko lice kojem je oduzeto ovlaštenje za vršenje energijskih audita i energijsko certifikovanje moći će podnijeti novi zahtjev za izdavanje ovlaštenja u roku ne kraćem od tri godine nakon izdavanja akta kojim je proglašeno odgovornim za prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 57.

(Isporučilac i distributer proizvoda koji koriste energiju)

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 7.000,00 KM bit će kažnjen isporučilac ili distributer proizvoda koji koriste energiju za prekršaj ako ne osigura informacije o proizvodima ili stavlja netačne informacije na naljepnicama energijske efikasnosti iz člana 40. ovog zakona ili upotrebljava naljepnice iz člana 40. ovog zakona na nedozvoljen način.

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjeno odgovorno lice isporučioaca ili distributera proizvoda koji koriste energiju za prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 58.

(Fond)

Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjeno odgovorno lice u Fondu ako ne postupi u skladu sa članom 46. st. (5) i (6) ovog zakona.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 59.

(Podzakonski akti)

(1) Sljedeći podzakonski akti neophodni za provođenje ovog zakona donijet će se u roku šest mjeseci od njegovog stupanja na snagu:

- Metodologija iz člana 4. stav (4),
- Propis iz člana 16. stav (7),
- Obrazac iz člana 17. stav (2),

- Pravilnik iz člana 24. stav (3),
- Lista iz člana 25. stav (3),
- Uredba iz člana 26. stav (4),
- Odluka iz člana 26. stav (9),
- Uredba iz člana 27. stav (3),
- Propis iz člana 29. stav (5),
- Rješenje iz člana 30. stav (2),
- Rješenje iz člana 39. stav (1),
- Propis iz člana 40. stav (4),
- Nacrt modela ugovora iz člana 42. stav (5),
- Propis iz člana 49.

(2) Propis iz člana 26. stav (10) ovog zakona donijet će se u roku šest mjeseci od objave Komparativnog metodološkog okvira, definiranog članom 5. Direktive 2010/31/EU u Službenom glasniku Evropske unije.

Član 60.

(Planovi održivog upravljanja energijom - SEAP)

Planovi održivog upravljanja energijom (SEAP) lokalnih zajednica, napravljeni u okviru projekta „Sporazum gradonačelnika“, priznaju se kao Program iz člana 15. stav (1) ovog zakona, pod uvjetom da su usklađeni sa Planom iz člana 14. stav (1) ovog zakona.

Član 61.

(Usklađivanje sa ovim zakonom)

U slučaju da su odredbe drugih zakona i propisa u suprotnosti sa ovim zakonom primjenjivat će se ovaj zakon.

Član 62.

(Odgoda početka primjene odredbe)

Odredbe člana 40. stav (2) ovog zakona primjenjuju se šest mjeseci nakon stupanja na snagu propisa iz člana 40. stav (4) ovog zakona.

Član 63.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Predsjedateljica

Doma naroda

Parlamenta Federacije BiH

Lidija Bradara

Predsjedatelj

Zastupničkoga doma

Parlamenta Federacije BiH

Edin Mušić

